

čarobno krasni dvorani. Nad dvorano se je razprostiralo namesto stropa lepo modro nebo, po katerem so se premikale svetle zvezdice različnih barv, rdeče, srebne, zlate, modre in zelene. Tako nizko nad njim so se blestele, da jih je skoraj z rokami dosegel. Nekateri so se vsedle na njegovo posteljico, kakor da bi hotele počivati in svetile so se kakor solnčni žarki. Iz tal so rastle krasne cvetlice. Njihovi cvetovi so se odprli in iz vsakega je vzletel svetel angelj. Ti angeljci so začeli rajati okoli njega ter zraven čarobno popevati. Mihec je čutil veter, ki so ga vzbujali s svojim rajanjem. Vedno več jih je bilo, prihajali so tudi skozi duri.

»Mamica, mamica, ali si ti tukaj?« vsklikne naenkrat vzradoščen.

Svetla, bela žena, z zlatim vencem na glavi se je nagnila čez njegovo posteljico in ga poljubila sladko na čelo. Mihec oklene roke okoli njenega vratu in šepče v neizrekljivi sreči:

»Mamica, draga mamica — kako si ti lepa! Jeli, da ostanem vedno pri tebi v nebesih?«

»Mihec, ti moraš zopet nazaj k očetu! — Bilo bi mu žal za te!« mu odgovori mati.

»Pa greva skupaj, jeli mamica?«

»Ne, jaz ostanem tukaj!«

»Kaj pa naj počnem?« vzdihne jokajoč, »potem pa zopet nimam mamice.«

»Mihec, poglej tja na ono stran,« mu zašepče mati. Deček se ozre. Na desni tik poleg sebe zagleda jaslice, ki so se svetile zlata in dragih kamenov. V jaslicah je ležal Jezusček, svetel kakor solnce. Prijazno se je smehljal Mihec. Zraven jaslic je sedela Mati božja v krasni modri obleki, ki je bila posajena s svetlimi zvezdicami. To se je svetilo in bliščalo kakor sneg, kadar posije solnce na njega. Mihec je nehote sklenil roki. Med tem se je Kraljica neba približala Mihčevi postelji in prijazno rekla:

»Mihec, ali nočeš mene za mater?«

»Saj imaš ti že Jezusčka!« šepeta deček.

»Nočeš postati bratec Jezusčka?«

»O da, rad!« vsklikne veselo deček.

Mati božja vzame lepo rudečo odejico in pokrije z njo dečka, da ga ne bi zeblo. Potem ga lepo rahlo poboža po licu. Ves blažen zašepeta deček:

»Jeli, ti me imaš zelo rada, in boš sedaj moja mati!«

Tako je sanjal deček naprej; sanjal je še, ko so že zdavnaj pogasile vse luči, sanjal je še, ko je začel cerkvenik zvoniti jutrnico, sanjal je še, ko so se ljudje začeli zopet zbirati k službi božji.

Tkalec v Potoku je se le pozno na sveti večer opazil, da dečka ni doma. Nežika mu pove, da je šel bratec iskat mater dol v trg. Tkalec se je seveda zelo prestrašil in se je takoj podal na pot, da bi ga morda še kje došel. Pozno po noči pride v trg; tam so sicer pravili o fantu, ki je iskal svojo mater, toda najti ga ni mogel. Vsled straha in skrbi ni celo noč zatisnil očesa. — Zjutraj je začel znova iskati. — Blizu cerkve mu skoči naenkrat deček veselega obraza nasproti.

»Moj Bog, Mihec, kje si pa bil?« objame oče vesel najdenega otroka.

»V nebesih sem bil,« hiti pripovedovati deček, in oči se mu svetijo veselja, »in mamico sem videl, mamica je v nebesih, pa noče iti dol na zemljo; — sedaj pa ne bom več jokal, sedaj imam že drugo mamico, ki je še lepša in bolj ljubezniva kakor naša mamica.«

Tako je otrok pripovedoval očetu dalje ter mu povedal cele svoje krasne — sanje. — S solzami v očeh ga je poslušal oče ter prisrčno poljubil sinčka, ko je končal.

Draga šala.

Preredil J. Z.

V »ekstra« sobi, kjer se shaja gospoda, kakor v priprosti sobi za navadne pivce se godi večkrat isto, kadar so gostje že pregloboko pogledali v kozarec; zmeša se namreč tem kot onim. Samo ta razloček najdeš, da se učinek vina pri navadnih ljudeh drugače pokaže, kakor pri »olikanih«. V navadni sobi gre vino v glavo, iz glave v roke. Roke zgrabijo za stole in stoli zamahnejo po glavah. Glave se podajo k zdravniku ali k sodniku in v tem slučaju se pokaže vino kot vraga, ki ustvarja zlo, kjer le more.

V »ekstra« sobi pa je vinski vrag hudomušne narave. Norčuje se z olikanci in mane si samega veselja roke, ako se stari sodnik na mah spremeni v lahkoživega dijaka, molčeči pisar v pevca, sitni starosta v smešničarja, in boječi občinski svetovalec začuti v sebi levjo moč.

Nekoč je sedela v »ekstra« sobi pri »jelenu« vesela družba. Bili so navzoči gozdni adjunkt, občinski tajnik, učitelj in njegov svak profesor, ki je preživel dopust v trgu, ker je bilo pivo izvrstno in vinska kapljica kaj sladka. Židane volje so bili ti vinski bratje. Smejali so se za vsako malenkost, da so se morali za trebuhe držati; bratili so se in uganjali burke, katerih se pri zdravi pameti nikdo rad ne spominja. Vse je bilo v najboljši volji. Le ko bi se zdravnik bil prisoten, bi bilo še večje veselje, kajti ta je bil znan kot šalivec.

Ne vedoč, kaj počenja, je zajezdil gozdni adjunkt stol in skakal z njim po sobi. Cela pijana družba ga je posnemala. Vse je šlo dobro. Naenkrat pa se je zdelo potrpežljivemu stolu, na katerem je sedel debeli oskrbnik, to počenjanje preneumno — pok — stol se je zlomil in vrvel oskrbnika na tla. Splošen smeh je nastal. No pa — oskrbniku se ni drugega zgodilo, kakor kotal se je kakor kroglja med mizami in dolgo se je moral mučiti, predno je zopet vstal.

Pa hujša se je zgodila stolu. Ta je ležal na tleh in se ni mogel več vzdigniti, čeravno ni ničesar pil.

Naenkrat se spusti gozdni adjunkt v grozen smeh. »To bo šala, to bo šala!« je v enomer ponavljal, »jaz pripeljem sem zdravnika in ako bi se bil do ušes zakopal pod odejo,« in tolkel se je pri tem samega veselja ob kolena.

Ljudje, ki ga že imajo precej v glavi, težko še kaj razumejo. Zato tem ni šlo v glavo, kako bi se dal zdravnik privabiti iz bližnje vasi, ki je bila celo uro oddaljena, in zraven tega je še dež curkoma lil. Začeli so staviti: pride... ne pride... pride... ne pride... itd.

Med tem vzame adjunkt ponesrečeni stol, ga položi na zofo, pokrije ga z belo rjuho ter se obrne nato h krčmarju, rekoč:

»Daj konja zapreči in hlapec se naj pelje po zdravnika in naj mu naznani, da si je tukaj nekdo nogo zlomil.«

Krčmar si je mislil: če gospodje stvar plačajo in odgovornost prevzamejo, zakaj ne — in ubogal je.

Hlapec je dobil povelje napreči. Kljel je na vse načine neumno gospodo, zlomljeno nogo, zdravnika, dež, temo in Bog ve, kaj še vse. Naposled je vendarle napregel in se odpeljal v temno noč. Med tem pa so gospodje stavili za litre, ali bo prišel ali ne. In glej, prej ko je minila ura, se odpro duri in zdravnik vstopi, moker do kože. Stresel je dež raz sebe, si očistil očala in vprašal po bolniku.

Vsi navzoči so se grizli v ustnice in se zvijali, kakor bi jih krčlomil. Le adjunkt je molče pokazal na telo postavu, ki je ležala na zofi. Vse je bilo tiho. Zdravnik pristopi in odtegne rjuho. Grozen smeh zaori, da so se kar šipe tresle. Gospodje so se valjali od smeha, se držali za trebuhe in se niso mogli pomiriti.

Zdravnik pa se ne da motiti in tudi ne pokaže nikake nevolje; le za trenutek se mu je zaiskrilo oko, potem pa je bil resen — čudno resen.

»Stvar je resna,« reče zdravnik, »jaz sam še ne vem, kako se bo končala; mogoče bomo morali nogo odrezati. Med tem pa poskusimo najprej samo z mavcem (gipsom). Hej, krčmar, dajte mi skledico tople in hladne vode, da razmočim mavcec — in vi gosp. učitelj bodite tako dobri in mi pomagajte pri tem delu.«

Nato začne obvijati zlomljeno nogo z mehko bombaževino, jo preveže z belo rjuho in jo obda z mavcem, sploh stori vse, kar je v takem slučaju potrebno. Nato zaukaže, naj ponesrečenca previdno zanesejo v podsrešno sobo na posteljo, da tamkaj popolnoma okreva.

Vsi navzoči so smatrali celo stvar za šalo in nesli so ubogi stol previdno in z občudovanja vredno skrbnostjo, kar pa je bilo z ozirom na njihove nezanesljive noge veliko delo, tja, kamor je zdravnik veval. Celu drugače tako učeni profesor je vemagal in tolažil stol z ljubeznjivimi besedami, češ, naj se ne žalosti preveč.

Ko je bilo to telesno dobro delo končano, se je vsedel tudi zdravnik k mizi, pozval pri-grizek, pridno praznil kozarce ter pripovedoval

smešnico za smešnico, da se drugi niti smejeti niso mogli več. Le kedar je kdo hotel zgodbo o zlomljenem stolu omeniti, zadel ga je tako osoren zdravnikov pogled, da je stvar raje opustil.

Prej, ko je odšel zdravnik, je obljubil, da pride vsak dan k bolniku pogledat. In res je prišel zdravnik ves teden, dan za dnevom k bolniku v podstrešni sobi. Potipal mu je žilo, pogledal obvezo, meril mu toploto itd. In to je ponavljal tako vestno, da je postala cela stvar prijateljem res čudna. Začela se je govorica, da zdravnik ni več pri popolni pameti in očitali so si, da so prav oni krivi, da se mu je zmešalo.

Nekega dne privede zdravnik še drugega seboj, ki je imel zelen predpasnik, vsakovrstno orodje za rezanje in žaganja ter močno klado lesa.

»Noge ni več rešiti,« reče zdravnik krčmarju, »mora se popolnoma odrezati in tako sem kar svojega tovariša privedel seboj k bolniku, da operacijo izvrši.«

Nato se je začelo za zaprtimi durmi delo, med tem ko so pozvani prijatelji težko čakali spodaj v prvi sobi. Slišalo se je žaganje, nato nabijanje in pritrjevanje. Čez nekaj časa vstopi zdravnik z ozdravljenim bolnikom med zbrane goste.

Zdravnik pa vendar ni bil ob pamet, kakor se je govorilo. Kajti drugi dan je poslal vsej takratni družbi račun, glaseč se na 100 K za njegovo zdravniško pomoč. V pismu, ki je bilo priloženo, se je glasilo:

»Sredi noči ste me v najhujšem dežju poklicali k bolniku in jaz sem svojo dolžnost kot zdravnik tudi vestno izpolnil. Vi vsi ste mi priča. Računil sem samo zato tako malo, ker ste moji prijatelji — drugi bi moral vsaj štirikrat toliko plačati. Če bi pa ne hoteli plačati to gotovo majhno svoto, Vas bodem naznanil neusmiljeno sodišču in potem boste videli, ako tako srečno odnesete pete. Sicer pa, ako še kedaj potrebujete v enakem slučaju moje pomoči, sem vam vedno rad na razpolago. Le pošljite hlapca z vozom po mene.«

Istega večera je sedela cela družba precej poparjena pri mizi. Naj so zvijali stvar, kakor so hoteli, naj so se za ušesi praskali enkrat, dvakrat, trikrat... ujeli so se v lastno past in plačati so morali 100 kronic, ako so tudi potihoma kleli zdravnika in njegove smešnice.

Vendar zdravnik ni za se obdržal denarja, ampak razdelil ga je ubožcem.

Ko ga je nekoč srečal gozdni adjunkt in ga zaradi te zadeve prijel, češ, da je stvar preveč pretiraval, mu je odgovoril zdravnik resno: »Zapomnite si, ljubi moj, to-le: Z menoj se lahko šalite in v veseli družbi prenesem marsikatero burko, a s svojim stanom ne dam norcev briti. Prezvišen mi je moj stan za trpeče človeštvo. Premislite si stvar in ko spoznate, da imam prav, mi povejte. Takrat pridem zopet rad v vašo družbo. Vem na stotine novih smešnic, katerih vsaka je med brati vsaj eno krono gotovo vredna...«

Naš cesar.

Preredil J. Z.

Že več kakor pol stoletja je minulo, odkar sta na Črni planini živela in gospodarila Palčev Miha in Španov Andrej. Črno planino najdeš, ljubi bralec, na Tirolskem v dolini reke Arno. Dandanes ima planina drugo ime. Miha in Andrej sta bila planšarja (planinska pastirja) stare korenine. Siroke irhaste hlače in srajca iz domačega platna je pokrivala krepke ude obeh Tirolcev. Vesele oči in odkritosrčen obraz sta oznanjala preprosto naravo teh planšarjev. Oba sta poleg drugih dobrih čednostij imela tudi to, da sta čez vse ljubila svojega cesarja; znana sta bila zaradi tega daleč naokrog. Cesar je bil pri teh dveh planincih visoko v časti. »Kakor je Bog v nebesih in cesar na Dunaju«, to je bila njihova navadna prisega. Palčev Miha je imel v svoji planšarski koči poseben oltar. Na sredini je bila cesarjeva slika, naslikana od vaškega umetnika tako, da bi niti sam cesar ne bil spoznal sebe v njej. Okoli te slike